

Učebné osnovy vyučovacích predmetov pre 6. ročník

Obsah:

Učebné osnovy vyučovacích predmetov pre 6. ročník	1
Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia	2
Slovenský jazyk 6. ročník.....	2
Literárna výchova 6. ročník.....	7
Anglický jazyk 6. ročník.....	12
Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda	18
Fyzika 6. ročník.....	18
Biológia 6. ročník	23
Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť.....	26
Dejepis 6. ročník	26
Geografia 6. ročník	30
Občianska náuka 6. ročník.....	35
Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty.....	38
Etická výchova 6. ročník	38
Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami.....	47
Matematika 6. ročník.....	47
Informatika 6. ročník	53
Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra	57
Výtvarná výchova 6. ročník.....	57
Hudobná výchova 6. ročník.....	64
Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb.....	71
Telesná a športová výchova 6. ročník (chlapci)	71
Telesná a športová výchova 6. ročník (dievčatá)	74

Slovenský jazyk 6. ročník

Počet hodín týždenne: 3

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

V jazykovej časti oblasti jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabil sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunitami. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností, aby žiaci každú komunikatívnu situáciu zvládli z hľadiska štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra:

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia.	Schopnosť vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť kooperovať v skupine.	Schopnosť vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Spôsobilosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

Cieľové kompetencie – jazyková zložka:

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
2. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
3. Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
6. Pri písanom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh.
4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
5. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Komunikácia v materinskom jazyku:

Vedieť:

- sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou;
- interaktívne a kreatívne reagovať primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- klásť otázky a dokázať správne odpovedať;
- rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy a jazykové funkcie;
- rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty;
- správne používať rôzne jazykové štýly;

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať;
- viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality;
- sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

I. Slovenský jazyk

Opakovanie vedomostí a zručností z 5.ročníka	10 hodín
Lexikológia : Ako tvoríme slová	10 hodín
Morfologia: Podstatné mená, Prídavné mená	
Slovesá, Zámená, číslovky, Príslovky, Predložky	
Citoslovčia	45 hodín
Syntax: Podmet, prísudok, Prísudzovací sklad	
Vety z hľadiska obsahu	6 hodín
Projektové vyučovanie	3 hodiny
Opakovanie vedomostí zo 6.ročníka	2 hodiny
Počet diktátov v 6.ročníku:	4
(Opakovanie učiva z 5. ročníka, Zvieracie prídavné mená, Slovesá, Záverečné opakovanie zo 6. ročníka)	

II. Sloh

Kontrolné slohové práce v 6.ročníku : 3
 Zameranie: statický opis, dynamický opis, um, rozprávanie s využitím priamej reči
 možnosť výberu podľa vyučujúceho SJL.

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

- Slovníky
- Slovesný a slovesno – menný prísudok
- Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy
- Obzrime sa späť

Mediálna výchova:

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú.

- Informujeme presne a pútavo
- Pozdrav z dovolenky.
- Slovníky

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

- Leto ako med
- Pozdrav z dovolenky.
- Analýza písomnej práce
- Rozhovor nie sú iba slová
- Argument,protiargument
- Háďaj, čo sa stalo
- Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov
- Svet v pohybe
- Ja – rozprávanie
- Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy
- Testy
- Oprava kontr. diktátu č. 2
- Od slovných druhov k tvorivosti
- Úvaha
- Oprava 2. šk. písomnej práce

Environmentálna výchova:

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

- Ťažkosti s letom do vesmíru
- Svet v pohybe
- Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov
- Dynamický opis
- Statický opis
- On – rozprávanie
- Ja – rozprávanie

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke:

Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ochrana života a zdravia:

Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho

štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

- Svet v pohybe
- Ja – rozprávanie
- On – rozprávanie
- Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

- Informujeme presne a pútavo
- Projekt
- Buďte asertívni
- Od slovných druhov k tvorivosti
- Slávnostný prejav
- školská písomná práca
- školská písomná práca – úvaha
- Rozprávanie pre poslucháčov i čitateľov - Tri želania

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,
- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,
- fixačné metódy / ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy/ - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie učiva.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Tematický výchovno-vzdelávací plán bol vypracovaný na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2 a jeho prílohy: Slovenský jazyk a literatúra /Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia/, ktorú schválila ÚPK pre slovenský jazyk a literatúru v Bratislave 2009, dostupný na www.statpedu.sk. Jej súčasťou je obsahový a výkonový štandard.

Podľa učebnice SLOVENSKÝ JAZYK PRE 6. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL Pravidlá slovenského pravopisu, Jazyková poradňa odpovedá / M. Pisarčíková /, rôzne druhy slovníkov podľa aktuálnej potreby, gramatické mapy, internet

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie:

- Ø priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- Ø celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi.

Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
 - rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
 - kontrolnými písomnými prácami /diktátmi/, ktoré sú predpísané osnovami,
 - analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
 - sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- Ø známka za ústnu odpoveď,
- Ø známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy
- Ø posúdenie prejavov žiaka.

Literárna výchova 6. ročník

Počet hodín týždenne: 2

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti slovenský jazyk a literatúra. Pri tvorbe obsahovej náplne predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu Slovenského jazyka a literatúry. Na túto vzdelávaciu oblasť vyčlenil ŠVP 5 vyučovacích hodín v študijnom odbore, t.j. 66 vyučovacích hodín literatúry.

Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra je:

- utvárať komunikatívnu kompetenciu žiakov zvyšovaním úrovne ich komunikatívnych schopností.
- získavať schopnosť porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a štylistickej stránky správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy.
- nadobúdať zručnosť pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami.
- samostatne pracovať s učebnicou a samostatne riešiť úlohy.
- Osvojovať si formy slušnej verbálnej i neverbálnej komunikácie.
- prehľbovať pozitívny vzťah k osvojovaniu si slovenského jazyka, slovenskej reči, kultúre a literatúre.
- rozvíjať schopnosti učiť sa po celý život a podporovať ich sebadôveru, samostatnosť a iniciatívnosť, sebakontrolu a sebahodnotenie.

Ciele vedúce k rozvoju čitateľskej gramotnosti:

ü Podporovať riadené (štruktúrované) čítanie.

Rozdeliť text na časti a k nim si učiteľ pripraví otázky. Podporovať zvedavosť, aktívne čítanie a pozornosť.

ü Rozvíjať uvedomelý výber informácií a vyhľadanie informačného jadra.

Schopnosť selektovať, lokalizovať a usporiadať informácie z textu tak, aby čitateľ vedel identifikovať vzťahy medzi nimi.

ü Podporovať vytváranie mentálnych máp.

Vizuálne znázornenie myšlienok a pojmov v podobe obrazcov, rámciekov, kruhov, obdĺžnikov prepojených šípkami, čiarami atď.

ü Využívať metódu SQ3R.

Rýchle čítanie s cieľom získať prehľad; preformulovať nadpisy a podnadpisy a pripojiť ďalšie otázky; čítanie textu po častiach, po odsekoch; zhrnúť text vlastnými slovami.

ü Rozvíjať schopnosť kondenzovať text.

Schopnosť sa uplatňuje pri poznámkovaní textu. Ide o zhusťovanie a zostručňovanie textu. Uplatňuje postupy generalizácie a integrácie.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

I. Úvod do literatúry

II. Ľudová slovesnosť :

Príslovia
Porekadlá
Pranostiky
Hádanky
Anekdoty

III. Poézia:

Básne
Piesne
Balady

IV. Rozprávanie vo veršoch i v próze:

Človeče spoznáš sa v bájkach?
O čom rozprávajú báje?
O čom rozprávajú báje?
Zo života detí
Dobrodružná literatúra
Detektívna literatúra
Dramatické umenie

V. Opakovanie učiva z 6. ročníka:

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Ľudová slovesnosť:

Báje.

Samo Chalupka –Turčin Poničan

Deti boha Slnka, Zrodenie sveta, Daidalos a Ikaros,

Mark Twain – Princ a bedár

James Oliver Curwood - Kočovníci severu

Dick King-Smith – Ja a moja príšera

Erich Kästner - Emil a detektívi

Robert Arthur - Peter a Bob v nebezpečenstve

Mediálna výchova:

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú.

- Jela Mlčochová – Adrianin prvý prípad – rozhlasová hra
- Erich Kästner – Emil a detektívi – rozhlasová hra
- Robert Arthur – Peter a Bob v nebezpečenstve – rozhlasová hra
- Princezná so zlatou hviezdou na čele – filmová rozprávka
- Počúvanie rozhlasovej hry

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok.

- Úvodná hodina
- Ľudová slovesnosť
- Ľ. Podjavorinská – Čakanka
- Umelecký prednes
- Upevňovanie vedomostí z poézie
- Ezop – O vtákoch, zvieratách a netopierovi, O vrane a krčahu s vodou, O nenásytnej líške
- Jonáš Záborský – Tulipán a fialka, Netopieri
- Daniel Naborowski – Líška a lasica
- Krylov – Vrana a líška

- Peter Petiška – Havran a líška
- Upevňovanie vedomostí z báje
- Mark Twain – Princ a bedár
- Martin Rázus – Maroško
- Marta Hlušíková – Bojujeme u riaditeľa
- Pojem detektívna literatúra
- Upevňovanie vedomostí z prózy
- Upevňovanie vedomostí – Rozhlasová hra
- Čo sme sa naučili, čo už vieme
- Systematizácia poznatkov

Environmentálna výchova:

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

- Ľuboš Zeman – V dolinách
- Kamil Peteraj – Horehronie, išli hudci horou
- Ezop – O vtákoch, zvieratách a netopierovi
- Jonáš Záborský – Tulipán a fialka, Netopieri
- Daniel Naborowski – Líška a lasica
- Krylov – Vrana a líška
- Peter Petiška – Havran a líška
- Doplnkové čítanie: Tatranská Kikimora
 - Zdenka Laciková – Zakliata Kráľova hoľa
 - Anton Marec – Tatranské plesá
 - J. C. Hronský – Prečo je Váh divá rieka
 - Rudo Moric – Prefíkané vrany
 - James Oliver Curwood – Kočovníci severu

Princezná so zlatou hviezdou na čele

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke:

Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

- Počúvanie rozhlasovej hry s dopravnou tematikou

Ochrana života a zdravia:

Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

- Jana Kirschner – Pokoj v duši
- Zuzanka Hraškovie
- Marta Hlušíková – Bojujeme u riaditeľa

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

- Umelecký prednes
- Bájne - vlastná tvorba
- Doplnkové čítanie
- Hviezdoslavov Kubín – prednes
- Projekt – Týždeň hlasného čítania
- Počúvanie rozhlasovej hry
- Projekt: Literárne termíny v 6.ročníku
- Projekt: Biografické údaje autorov 6.ročníka

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1) Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.

2) Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.

3) Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.

2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.

3) Usporiadať známe javy do tried a systémov.

4) Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

1) Prerozprávať obsah prečítaného diela.

2) Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.

3) Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.

4) Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.

5) Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.

6) Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.

Tvorivé zručnosti

1) Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).

2) Ilustrovať umelecký text.

3) Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.

Informačné zručnosti

1) Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.

2) Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.

3) Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.

4) Budovať si vlastnú knižnicu.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,

- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,

- fixačné metódy / ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy/ - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie učiva

5. UČEBNÉ ZDROJE

- učebnica Literárna výchova pre 6. ročník,
- časopisy, encyklopédie, www.zborovna.sk, www.google.sk, www.wikipedia.sk,
[Rozpravky - rozpravky.wz.cz](http://Rozpravky-rozpravky.wz.cz) a iné,
- Virtuálna knižnica,

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie:

- Ø priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- Ø celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- Ø známka za ústnu odpoveď,
- Ø známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy
- Ø posúdenie prejav žiaka

Anglický jazyk 6. ročník

Počet hodín týždenne: 4

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovací predmet anglický jazyk má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie. Anglický jazyk je v súčasnosti pre väčšinu obyvateľov

Slovenskej republiky prvým cudzím jazykom, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí anglického jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta anglického jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú nielen svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť, ale aj existenciu iných národov a národností v multikultúrnej spoločnosti. Úroveň poznania a praktického ovládania anglického jazyka je tak zároveň zrkadlom začleňovania sa do štruktúr multikultúrnej spoločnosti. Kultivované ovládanie angličtiny zabezpečuje nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania v iných krajinách, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť.

Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne zručnosti a čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek bežnej komunikatívnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovali v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete anglický jazyk a sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie anglického jazyka v ústnej a písomnej forme umožňuje žiakovi nielen poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj krajiny, ktorej jazyk sa učia, orientovať sa v prostredí, v ktorom sa daný jazyk aktívne používa, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medzilidskej komunikácii, interpretovať svoje reakcie a pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Vzdelávací obsah anglického jazyka tvoria tri oblasti: všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie, komunikačné zručnosti.

V oblasti Všeobecné kompetencie žiaci nadobúdajú tie kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. Všeobecné kompetencie vedú žiakov k uvedomelému získavaniu nových vedomostí a zručností, osvojovaniu si stratégií učenia sa cudzieho jazyka, pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku, účinnej spolupráci vo dvojiciach a skupinách, otvorenosti ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

V oblasti Komunikačné jazykové kompetencie žiak nadobúda tie jazykové, sociolingvistické a pragmatické kompetencie, ktoré mu umožňujú konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

V oblasti Komunikačné zručnosti žiaci nadobúdajú zručnosti, ktoré nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú ; t.j. počúvanie s

porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav, ústny prejav – dialóg, monológ.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Všeobecné ciele:

- Vzbudiť záujem o cudzie jazyky,
- vytvoriť základ pre ďalšie jazykové vzdelávanie,
- rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- podporovať všestranný rozvoj žiakov: kognitívny (trénovať schopnosť žiakov vnímať a pamätať si, systematicky trénovať jazykové činnosti receptívnym a produktívnym spôsobom), sociálny, emocionálny, osobnostný,
- rozvíjať interkultúrnu kompetenciu,
- rozvíjať všetky jazykové činnosti: počúvanie s porozumením, rozprávanie; postupne zaraďovať čítanie s porozumením a písanie,
- využívať medzipredmetové vzťahy.

Sociálne ciele:

- Akceptovať seba ako súčasť skupiny,
- uplatniť vzájomnú ohľaduplnosť,
- zmysluplne spolupracovať s partnerom,
- akceptovať spolupatričnosť k skupine,
- vedome predĺžiť fázy sústredenia a práce,
- rozpoznať a prijať spoločnú zodpovednosť,
- akceptovať rozhodnutie väčšiny,
- vedieť sa prispôbiť a presadiť,
- požičať niečo, poprosiť o niečo, ospravedlniť sa,
- rozpoznať a akceptovať chyby,
- naučiť sa zniesť prehry,
- prevziať zodpovednosť za seba.

Vo vyučovacom predmete budeme využívať tieto prierezové témy:

Prierezové témy: OaSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
MeV – Mediálna výchova
EnV – Environmentálna výchova
MkV – Multikultúrna výchova
OžaZ – Ochrana života a zdravia
DV – Dopravná výchova
RVaTLK – Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
TPaPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Lexika

1. žiak si osvojí 400 - 450 nových slov, ich výslovnosť a pravopis, výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami; žiak rozlišuje synonymá (veľký, malý, kúpiť, dostať,...), antonymá (vysoký-nízky, otvoriť-zatvoriť), frázové slovesá (vstávať, obliecť si, vyzliecť si, otočiť sa,...)
2. žiak si osvojí rozdiely v slovnej zásobe v britskej a americkej lexike, rozdiely v pravopise
3. začína pracovať s dvojjazyčným slovníkom, oboznamuje sa s jednoduchým výkladovým slovníkom

4. žiak sa naučí výrazy vetných členov po anglicky

Morfológia

1. podstatné meno - jednotné, množné číslo; žiak rozlišuje nepravidelné množné číslo podľa kontextu; pravopis koncovky; predložkové pády; genitív.
2. prídavné meno: základné tvary krátkych prídavných mien 3. zámená: osobné; prívlastňovacie; ukazovacie ; učenie modelových otázok ako komunikačných fráz použitím opytovacích zámien
4. číslovky: základné 1 - 50; určovanie času; modelové vety
5. príslovky: príslovky času; miesta (len niektoré podľa kontextu)
6. predložky: miesta (v, na, pod, vedľa,...) , pohybu
7. spojky: a, alebo
8. slovesá: byť, mať, môcť, musieť
9. slovesné časy: jednoduchý prítomný čas; tvorenie otázky a záporu od slovesa - byť

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu slovies byť a mať
2. slovosled: podmet, prísudok + príslovkové určenie miesta, času
3. stavba vety pomocou : „Tam je, Tam sú....“
4. rozkaz pomocou – „Poďme....“

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. anglická abeceda - spelovanie
2. výslovnosť "th" - znelé, neznelé, nácvik foném pomocou krátkych dialógov, riekaniek a piesní
3. žiak si osvojí výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov

Komunikačné situácie

Žiak sa učí ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie.

1. pozdravy
2. zoznámenie sa
3. predstavenie sa

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:
 - a) priame - žiak rozumie základné pokyny učiteľa, vie reprodukovať slová a jednoduché vety, vie reagovať na jednoduché otázky učiteľa
 - b) nepriame - po vypočutí kvalitnej nahrávky žiak vie reprodukovať slová a jednoduché vety, dopĺňa informácie počas počúvania, pozornosť treba venovať výslovnosti, intonácii a skráteným slovesným tvarom
2. Hovorenie:
 - a) opis obrázku, osoby; žiak vie súvisle povedať aspoň päť viet; žiak sa vie pýtať formou jednoduchých otázok, vie odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom
3. Písanie:
 - a) žiak vie napísať jednoduchý pozdrav
4. Čítanie:
 - a) žiak vie prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
 - b) žiak vie čítať s porozumením krátky text (4 -5 viet)

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

V učebnom procese vyučovania – osvojovania anglického jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Na 2. stupni ZŠ by mala prevládať uvedomeno-praktická

metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi. Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi. Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre vek daného žiaka. Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života. Pri plánovaní situácií by mal učiteľ predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie.

Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 5. aj v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia. Podľa názoru psycholingvistov najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Na úrovni A1 je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- učebnica Project 2 – 3.vydanie (OUP)
- pracovný zošit k danej učebnici

6. HODNOTENIE PREDMETU

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia:

Ústny prejav: úlohy ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Žiacke prehovory v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie

komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie. Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písaný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píšú vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: ich cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty, výsledky testov a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Na základe metodického pokynu č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotiť sa budú:

- písomné práce - kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, referáty, aktivita na hodine,
- ústne odpovede.

Hodnotenie známku podľa stupnice:

100% - 90% = 1 – výborný

89% - 75% = 2 – chválitebný

74% - 50% = 3 – dobrý

49% - 25% = 4 – dostatočný

24% - 0% = 5 – nedostatočný

Fyzika 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz. Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

V štátnom vzdelávacom programe je povinný (minimálny) obsah predmetu fyzika na 2. stupni základnej školy (ISCED 2) rozvrhnutý spolu na 150 vyučovacích hodín (spolu 5 hodinová týždenná časová dotácia x 30 hodín). Aspoň na jednej hodine týždenne sa trieda delí na skupiny podľa príslušných predpisov. Rozloženie vyučovacích hodín do jednotlivých ročníkov je v kompetencii každej školy. Vzhľadom

na experimentálny charakter predmetu sa neodporúča fyziku zaraďovať v danom ročníku s časovou dotáciou jedna hodina týždenne, lebo sa tak sťažuje splnenie vytýčených cieľov na požadovanej úrovni. Navrhuje sa riaditeľom škôl minimálnu týždennú dotáciu predmetu doplniť z voliteľných hodín určených na školský vzdelávací program tak, aby sa vyučovaniu fyziky na 2. stupni základnej školy venovalo aspoň 6 hodín týždenne. Na predmet fyzika nadväzujú v rámci školského vzdelávacieho programu rozširujúce hodiny fyziky a vyučovacie predmety obsahovo a tematicky blízke fyzike.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Intelektuálna oblasť

- Vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- Porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- Naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,

- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- Uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

VLASTNOSTI KVAPALÍN A PLYNOV

- Vlastnosti kvapalín – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť.
- Využitie vlastností kvapalín.
- Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom.
- Jednotky objemu 1 ml, 1 l.
- Vlastnosti plynov – stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť.
- Využitie vlastností plynov.
- Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov.
- Zhrnutie vlastností kvapalín a plynov.

VLASTNOSTI PEVNÝCH TELIES

- Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť.
- Meranie hmotnosti telies.
- Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg.
- Objem telies.
- Určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies.
- Dĺžka. Odhad dĺžky.
- Jednotky dĺžky 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km.
- Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies.
- Zhrnutie vlastností pevných telies

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Názov prierezovej stratégie (výchovy)	Názov témy vyučovacej hodiny
Enviromentálna výchova	Vlastnosti plynov
	Deliteľnosť pevných látok
	Skúmanie vlastností pevných látok
	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies
	Vplyv hmotnosti na správanie sa vo vode
	Hustota pevných látok, Hustota kvapalín
	Objem kvapaliny vytlačenej telesami
	Vplyv teploty na hustotu, Hustota plynov
Osobnostný a sociálny rozvoj	Vlastnosti kvapalín
	Meranie objemu kvapalín
	Vlastnosti plynov
	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov
	Čo sme sa naučili
	Vyskúšaj sa – Test č. 1
	Meranie hmotnosti pevných telies
	Meranie hmotnosti kvapalín a plynov, Meranie objemu pevných telies
	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies
	LP č. 1 – Meranie objemu pevných telies
	Vyskúšaj sa – Test č. 2
	Hustota pevných látok, Hustota kvapalín
	LP č. 2 – Meranie objemu kvapalín
	Čo sme sa naučili
	Správanie telies v kvapalinách s rôznou hustotou
	LP č. 3 – Overenie hustoty pevného telesa
Čo sme sa naučili	
Vyskúšaj sa – Test č. 4	
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	LP č. 1 – Meranie objemu pevných telies
	LP č. 2 – Meranie objemu kvapalín
	LP č. 3 – Overenie hustoty pevného telesa
Mediálna výchova	BOŽŽ, v čom je fyzika užitočná, čo sa budeme učiť
	Vlastnosti plynov
	Objem kvapaliny vytlačenej telesami
Informačné a komunikačné technológie	Skúmanie vlastností pevných látok
	Vplyv teploty na hustotu, Hustota plynov
Osobnostný a sociálny rozvoj	BOŽŽ, v čom je fyzika užitočná, čo sa budeme učiť
	Využitie vlastností kvapalín
	Vplyv hmotnosti na správanie sa vo vode
	Vplyv objemu a tvaru telies na ich správanie sa vo vode
	Objem kvapaliny vytlačenej telesami
Multikultúrna výchova	Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov
	Meranie dĺžky

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:

poznávacia (kognitívna)

- formulovať hypotézy a overiť ich experimentom
- porovnať záznamy z pozorovaní a meraní, vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
- urobiť odhady dĺžky, budovať predstavu o jednotkách dĺžky
- aplikovať poznatky o vlastnostiach kvapalín, plynov a pevných telies v technických zariadeniach a v bežnom živote
- tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte
- trénovať modelovanie ako myšlienkový proces
- analyzovať záznamy z meraní a ich grafický priebeh

komunikačná

- zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky
- pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
- spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC)
- prezentovať výsledky pozorovania a merania
- podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu

interpersonálna

- kooperovať vo dvojici prípadne v skupine

intrapersonálna

- ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých
- schopnosť sebaregulácie

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

- Informačnoreceptívna – výklad
- Reprodukčívna – riadený rozhovor
- Heuristická – rozhovor

- Frontálna výučba
- Frontálna a individuálna práca žiakov
- Skupinová práca žiakov
- Práca s knihou
- Demonštrácia a pozorovanie
- Práca s PC a CD nosičmi

5. UČEBNÉ ZDROJE

Fyzika pre 6. ročník ZŠ, odborná literatúra, internet, CD, DVD, encyklopédie

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- slovné
- klasifikácia známami

Predmet technika je klasifikovaný na vysvedčení známami. Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Biológia 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet biológia umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štrukturálnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovať poznatky.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

- Život s človekom a v ľudských sídlach
- Základná štruktúra života
- Živé organizmy a ich stavba

- Stavba tela rastlín a húb
- Stavba tela bezstavovcov
- Praktické aktivity

Environmentálna výchova:

Environmentálna výchova – cieľom je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.

Tajomné podzemie Muránskej Planiny (NP MP), Vírusy a baktérie, jednobunkové organizmy, stavba tela nekvitnúcich rastlín, stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, stonka. Naše dravé vtáky, Živočíchy so schránkou – mäkkýše, Živočíchy s článkovaným telom – článkonožce, Lesy Muránskej planiny, Článkonožce - hmyz

Ekológia:

Ľudské sídla a ich okolie, Mikroorganizmy žijúce s človekom, Rastliny pestované v záhradách, ovocné rastliny, Živočíchy prospešné pre človeka - Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstvo, Chovateľsky významné vtáky, Blízki spoločníci človeka a živočíchy v okolí ľudských sídel, Chovateľsky významné cicavce, Nežiaduce živočíchy v domácnosti a pre človeka, Nežiaduce cicavce v okolí ľudských obydí, Vírusy a baktérie, jednobunkové organizmy, Mnohobunkové organizmy, Stavba tela nekvitnúcich rastlín, Živočíchy s obrúčkami – obrúčkavce, Lesy Muránskej planiny

Ochrana života a zdravia:

Ochrana života a zdravia – cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, a tiež zdravia a života iných ľudí.

Mikroorganizmy žijúce s človekom. Rastliny pestované v záhradách, ovocné rastliny. Živočíchy prospešné pre človeka – Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstv. Blízki spoločníci človeka a živočíchy v okolí ľudských sídel. Nežiaduce živočíchy v domácnosti a pre človeka. Nežiaduce cicavce v okolí ľudských obydí. Rastlinná a živočíšna bunka. Vírusy a baktérie. jednobunkové organizmy. Stavba tela nekvitnúcich rastlín, Vnútorné parazity – ploskavce a hlístovce.

Finančná gramotnosť:

Rastliny pestované v záhradách, ovocné rastliny, Živočíchy prospešné pre človeka - Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstvo, Chovateľsky významné vtáky, Blízki spoločníci človeka a živočíchy v okolí ľudských sídel, Nežiaduce živočíchy v domácnosti a pre človeka, Nežiaduce cicavce v okolí ľudských obydí, List, Kvet, Vnútorné parazity – ploskavce a hlístovce.

Multikultúrna výchova:

Multikultúrna výchova – zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo žiaci sa v škole v súvislosti s globalizáciou sveta stretávajú so žiakmi z rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať.

Ľudské sídla a ich okolie, Mikroorganizmy žijúce s človekom, Blízki spoločníci človeka a živočíchy v okolí ľudských sídel, Chovateľsky významné cicavce, Tajomné podzemie Muránskej Planiny (NP MP), Nežiaduce živočíchy v domácnosti a pre človeka, Nežiaduce cicavce v okolí ľudských obydí, Spoznáваме Národný park Muránska Planina, Mnohobunkové organizmy, Živočíchy so schránkou – mäkkýše,

Živočíchy s obrúčkami – obrúčkavce, Živočíchy s článkovaným telom – článkonožce, Článkonožce – hmyz.

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíja sa ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.

Na všetkých vyučovacích hodinách zameraných na *opakovanie*, Rastlinná a živočíšna bunka.

Zdravá výživa:

Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, Stonka.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu:

List, Kvet, Plod a semeno, rastlinné telo ako celok, Huby s plodnicou, iné huby a lišajníky, Drobné vodné živočíchy – pŕhlivce.

Mediálna výchova:

Mediálna výchova – umožní žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií kriticky a selektívne využívať média a ich produkty. Deti získavajú schopnosť posudzovať mediálne šírené posolstvá, aby objavovali v nich to hodnotné a pozitívne, ale tiež si uvedomovali negatívne mediálne vplyvy na ich osobnosť.

Huby s plodnicou, iné huby a lišajníky, Drobné vodné živočíchy – pŕhlivce.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

1. motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
 - motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
 - motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
 - motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
 - motivačná demonštrácia /vzbudenie záujmu pomocou ukážky/.
2. expozičné metódy pri vytváraní nových poznatkov a zručností
 - rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
 - rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
 - beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
 - demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín/
 - pozorovanie
 - manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
 - inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/
3. heuristická metóda /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení/
4. projektová metóda /riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/
5. praktické aktivity /samostatná činnosť na základe inštruktáže/
6. práca s knihou a textom /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/

7. aktivizujúce metódy

-diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/

-situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/

-didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/

-kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/

8. fixačné metódy

-metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy

Z organizačných foriem sa uplatňuje

1. vyučovacia hodina

(základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu)

2. terénne pozorovania (volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností)

3. praktické aktivity

4. exkurzia (volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností)

5. UČEBNÉ ZDROJE

Hantabálová I., Uhereková M.: Biológia pre 6.ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 2009

Hantabálová I.: Pracovný zošit z biológie pre 6.ročník základných škôl, Mapa Slovakia, 2009

6. HODNOTENIE PREDMETU

Na základe metodického pokynu č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Hodnotiť sa budú:

- písomné práce - kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, referáty, aktivita na hodine,
- ústne odpovede.

Hodnotenie známkou podľa stupnice:

100% - 90% = 1 - výborný

89% - 75% = 2 - chválitebný

74% - 50% = 3 - dobrý

49% - 25% = 4 - dostatočný

24% - 0% = 5 – nedostatočný

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Dejepis 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 2

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Dejepis spolu s humánnou zložkou geografie a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť. Je v nej však samostatným predmetom a

spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie continuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasťou kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

I. História a pravek

II. Obrazy pravekej spoločnosti

III. Obrazy starovekej spoločnosti

Civilizácie starého Orientu, Staroveké Grécko, Staroveký Rím

IV. Obrazy stredovekého sveta

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

Dôraz kladie na slovenské kultúrne prostredie, kde spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu; žiaci rešpektujú kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať; možno ju prirodzene začleniť do humanitných predmetov a spoločenskovedných predmetov.

- História a pravek
- Život v kamennej dobe
- Zmeny v spoločnosti, vznik prvých kráľovstiev
- Korene stredoveku. Svet a ľudia za hranicami Ríma
- Ako sa žilo v stredoveku
- Nové mocné kráľovstvá

Mediálna výchova:

Rozvíjať schopnosti: zaobchádzať s rozličnými druhmi médií a využívať ich a ich produkty zmysluplne, kriticky a selektívne, schopnosť vytvoriť si vlastný názor na médiá.

- Človek objavuje meď, bronz a železo
 - Staroveký Rím
 - Kultúra, veda a umenie v stredoveku
- Osobnostný a sociálny rozvoj:

Rozvíjať ľudský potenciál žiakov, prelína sa všetkými vzdelávacími oblasťami.

- História a pravek
- Civilizácie starého Orientu
- Staroveký Rím
- Korene stredoveku
- Feudalizmus

Enviromentálna výchova:

Rozvíjať vedomosti, zručnosti a schopnosti tak, aby chápali vzťahy medzi človekom a životným prostredím a viesť žiakov k zodpovednosti vo vzťahu k prostrediu.

- Kamenná doba – pastieri a roľníci
- Život v rímskom meste
- Sťahovanie národov a jeho dôsledky
- Rytmus života

Dopravná výchova:

Výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – realizuje sa v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka

- Ľudia v pohybe
- Rím sa stáva pánom Stredomoria

Ochrana života a zdravia:

Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

- Život v kamennej dobe
- Ako sa žilo v stredoveku

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

U žiakov sa rozvíjajú kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Prierezová téma je súčasťou viacerých predmetov /realizovaná hlavne na slovenskom jazyku a literatúre, dejepise ako aj občianskej náuke/. Žiaci vedia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

- Obydlia a pracovné nástroje v praveku
- Grécki bohovia a mytológia
- Sedem divov sveta

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:

Zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky. Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

- Praveké nálezy v našom okolí
- Limes Romanus

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- w chronologické preberanie učiva
- w synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- w adekvátny dôraz na národné dejiny
- w návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- w vyučovanie regionálnych dejín.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budú využívané najmä motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia). Vytváranie nových poznatkov a zručností budú podporovať expozičné metódy ako rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, didaktické hry, atď. Pre aktivizáciu žiakov a ich zapojenie do vyučovania budú dôležité aj praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – tvorba projektov a referátov, vyhľadávanie informácií. Dôraz bude kladený na prácu s knihou a textom - čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií, samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie). Pri vyučovaní budú využívané aj metódy ako diskusia, či kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny). Z fixačných metód budú uplatňované metódy opakovania a precvičovania - ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy, didaktické testy, a pod.

Na vyučovaní sa bude využívať aj samostatná a tímová tvorba projektov, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoby výstupov, pričom dôraz bude kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Budeme dôsledne zohľadňovať individuálne potreby žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Talenty žiakov v jednotlivých oblastiach budú rozvíjané do maximálnej možnej miery. Viac bude preferovaná samostatná práca žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Z organizačných foriem sa bude uplatňovať najmä vyučovacia hodina základného, motivačného, expozičného, fixačného a aplikačného typu.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebnými zdrojmi pri výučbe dejepisu sú: učebnice, odborné časopisy (napr. Historická revue, História atď.), životopisné knihy, encyklopédie, kroniky a odborná literatúra, či historické mapy. Prínosom pri vyučovaní je používanie PC, internetu a prezentácii na IKT. Bezpochyby má prínos aj využívanie názorných učebných prostriedkov (články vystrihnuté časopisov, karikatúry, grafy, obrazy, fotografie....).

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

- Ø Otázky a úlohy, využívané na preverovanie vedomostí môžu byť:
 - faktografické a terminologické – čo, kde a kedy sa stalo, udialo, kto, čo kedy urobil.....
 - analyticko-syntetické – zamerané na stupeň pochopenia udalosti a procesov
 - interpretačné - sú zamerané na analýzu, syntézu, interpretáciu a hodnotenie historických udalostí a procesov na základe prameňov a historickej literatúry
- Ø Na dejepise sa hodnotia:
 - vedomosti a schopnosti
 - referáty žiakov
 - aktivita žiakov pri práci na hodine
 - správnosť a rýchlosť riešenia úloh z učebnice
 - práca s poznámkami – obsahová úroveň, výstižnosť, funkčnosť
 - prístup k predmetu – nosenie pomôcok (učebnica, zošity.....)
- Ø Metódy hodnotenia: ústne
písomne
- Ø Prostriedky hodnotenia:
 - ústna odpoveď
 - písomné práce
 - projekty
 - referáty

Geografia 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom

geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a iné. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebí, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom, ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.)
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie. Poznatky fyzickej geografie sú v oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovania aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred ťivelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie sa vyučovanie zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice, ale aj odborné a populárnovedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného, jeho spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujeme za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.

- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

PLANÉTA ZEM

- VZNIK POHORÍ, SOPKY A ZEMETRASENIA
- PODNEBIE A PODNEBNÉ PÁSMA
- TYPY KRAJÍN NA ZEMI
- ŽIVOT ĽUDÍ VO VYSOKOM POHORÍ

AUSTRÁLIA A OCEÁNIA – NAJVZDIALENEJŠÍ SVETADIEL

- POLOHA A POVRCH
- PODNEBIE
- VODSTVO
- RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO
- OBYVATEĽSTVO
- HOSPODÁRSTVO AUSTRÁLIE
- PROBLÉMY OBYVATEĽOV
- OCEÁNIA
- ZAUJÍMAVOSTI REGIÓNU
- POLÁRNE OBLASTI ZEME

AMERIKA

- POLOHA
- POVRCH – POHORIA A NÍŽINY
- PODNEBIE A TYPY KRAJÍN
- ZAUJÍMAVOSTI PRÍRODY
- ROZDELENIA AMERIKY
- OBYVATEĽSTVO
- SÍDLA
- HOSPODÁRSTVO
- KANADA
- USA
- MEXIKO A STREDNÁ AMERIKA
- BRAZÍLIA
- ARGENTÍNA A LAPLTSKÉ ŠTÁTY

- ANDSKÉ ŠTÁTY
- HLAVNÉ PROBLÉMY AMERIKY
- KULTÚRNE PAMIATKY
- CESTOVNÝ RUCH
- PROJEKT – CESTUJEME DO AMERIKY

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Názov prierezovej stratégie (výchovy)	Názov témy vyučovacej hodiny
Enviromentálna výchova	VZNIK POHORÍ, SOPKY A ZEMETRASENIA
	PODNEBIE A PODNEBNÉ PÁSMA
	POLOHA A POVRCH
	PODNEBIE
	RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO
	OCEÁNIA
	POLÁRNE OBLASTI ZEME
	POLOHA
	POVRCH – POHORIA A NÍŽINY
	PODNEBIE A TYPY KRAJÍN
	ZAUJÍMAVOSTI PRÍRODY
	KANADA
	USA
	KULTÚRNE PAMIATKY
Osobnostný a sociálny rozvoj	ÚVODNÁ HODINA
	PODNEBIE A PODNEBNÉ PÁSMA
	POLÁRNE OBLASTI ZEME
	ZAUJÍMAVOSTI PRÍRODY
	ROZDELENIA AMERIKY
	USA
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	HLAVNÉ PROBLÉMY AMERIKY
	CESTOVNÝ RUCH
Mediálna výchova	PROJEKT – CESTUJEME DO AMERIKY
	TYPY KRAJÍN NA ZEMI
	ZAUJÍMAVOSTI REGIÓNU
	PODNEBIE A TYPY KRAJÍN
	SÍDLA
	MEXIKO A STREDNÁ AMERIKA
	BRAZÍLIA
	ARGENTÍNA A LAPLACKÉ ŠTÁTY
ANDSKÉ ŠTÁTY	
Informačné a komunikačné technológie	ZAUJÍMAVOSTI REGIÓNU
	MEXIKO A STREDNÁ AMERIKA
	BRAZÍLIA
	ARGENTÍNA A LAPLACKÉ ŠTÁTY
	ANDSKÉ ŠTÁTY
	CESTOVNÝ RUCH
Ochrana života a zdravia	PROJEKT – CESTUJEME DO AMERIKY
VZNIK POHORÍ, SOPKY A ZEMETRASENIA	

	ŽIVOT ĽUDÍ VO VYSOKOM POHORÍ
	PROBLÉMY OBYVATEĽOV
	POLÁRNE OBLASTI ZEME
	HLAVNÉ PROBLÉMY AMERIKY
Multikultúrna výchova	ŽIVOT ĽUDÍ VO VYSOKOM POHORÍ
	OBYVATEĽSTVO
	HOSPODÁRSTVO AUSTRÁLIE
	PROBLÉMY OBYVATEĽOV
	OCEÁNIA
	ROZDELENIA AMERIKY
	OBYVATEĽSTVO
	SÍDLA
	HOSPODÁRSTVO
	HLAVNÉ PROBLÉMY AMERIKY

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy :

- Informačnoreceptívna – výklad
- Reproductívna – riadený rozhovor
- Heuristická – rozhovor

Formy :

- Frontálna výučba
- Frontálna a individuálna práca žiakov
- Skupinová práca žiakov
- Práca s knihou, atlasom a glóbusom
- Práca s PC a CD nosičmi

5. UČEBNÉ ZDROJE

Geografia pre 6. ročník ZŠ

6. HODNOTENIE PREDMETU

Na základe metodického pokynu č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Hodnotiť sa budú:

- písomné práce – kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, referáty, aktivita na hodine,
- ústne odpovede.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacieho programu
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Hodnotenie známku podľa stupnice:

100% - 90% = 1 – výborný

89% - 75% = 2 – chválitebný

74% - 50% = 3 – dobrý

49% - 25% = 4 – dostatočný

24% - 0% = 5 – nedostatočný

Občianska náuka 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebazpoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaní základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Ciele vedúce k rozvoju čitateľskej gramotnosti:

ü *Podporovať riadené (štrukturované) čítanie.*

Rozdeliť text na časti a k nim si učiteľ pripraví otázky. Podporovať zvedavosť, aktívne čítanie a pozornosť.

ü *Rozvíjať uvedomelý výber informácií a vyhľadanie informačného jadra.*

Schopnosť selektovať, lokalizovať a usporiadať informácie z textu tak, aby čitateľ vedel identifikovať vzťahy medzi nimi.

ü *Podporovať vytváranie mentálnych máp.*

Vizuálne znázornenie myšlienok a pojmov v podobe obrazcov, rámcov, kruhov, obdĺžnikov prepojených šípkami, čiarami atď.

ü *Využívať metódu SQ3R.*

Rýchle čítanie s cieľom získať prehľad; preformulovať nadpisy a podnadvisy a pripojiť ďalšie otázky; čítanie textu po častiach, po odsekoch; zhrnúť text vlastnými slovami.

ü *Rozvíjať schopnosť kondenzovať text.*

Schopnosť sa uplatňuje pri poznámkovaní textu. Ide o zhusťovanie a zostručňovanie textu. Uplatňuje postupy generalizácie a integrácie.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

- **Moja obec, región, vlasť, Európska únia**
- oboznámiť sa s históriou a súčasnosťou Tisovca; spoznať symboliku mesta Tisovec, významné osobnosti, ktoré žili a žijú v meste Tisovec; pozná súčasných politických zástupcov mesta;
- spoznať širší región – Gemer, Malohont;
- spoznať vlasť – Slovenská republika – symboly, históriu, politické dianie;
- spozná Európsku úniu – jej význam pre Európana.
- **Vnútorň a vonkajší život jednotlivca**
- oboznámiť sa so základnými psychologickými prvkami: ľudskou psychikou a jej vývinom; formovaním osobnosti a základnými charakteristickými znakmi osobnosti; procesom učenia sa a druhmi pamäte;
- učiť sa rozlišovať základné emócie a uvedomovať si vytváranie sociálnych vzťahov v rôznych skupinách.

Medzipredmetové vzťahy

Na hodine občianskej náuky možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä :

- dejepisu
- geografie
- slovenského jazyka a literatúry
- náboženskej výchovy, regionálnej výchovy

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

Dôraz kladie na slovenské kultúrne prostredie, kde spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu; žiaci rešpektujú kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať; možno ju prirodzene začleniť do humanitných predmetov a spoločenskovedných predmetov;

Obec, v ktorej žijem, Kultúrny, spoločenský a verejný život obce, Región, v ktorom žijem, EU, Národná a európska identita, Konflikty a ich riešenia.

Mediálna výchova:

Rozvíjať schopnosti: zaobchádzať s rozličnými druhmi médií a využívať ich a ich produkty zmysluplne, kriticky a selektívne, schopnosť vytvoriť si vlastný názor na médiá.

Obecná samospráva, Metódy merania, sociálnych vzťahov v skupinách, Komunikácia v sociálnych skupinách.

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Rozvíjať ľudský potenciál žiakov, prelína sa všetkými vzdelávacími oblasťami.

Kronika a symboly našej obce, Významné osobnosti obce, Budúcnosť obce, v ktorej žijem, Moja vlasť, Ľudská psychika, Psychické procesy, Ľudské emócie,

osobnosť a schopnosti, Učíme sa učiť, Štýly učenia, Spoločenské skupiny, Sociálne vzťahy v skupinách, Pozície a roly jednotlivca v sociálnej skupine, Spolupráca v sociálnej skupine.

Enviromentálna výchova:

Rozvíjať vedomosti, zručnosti a schopnosti tak, aby chápali vzťahy medzi človekom a životným prostredím a viesť žiakov k zodpovednosti vo vzťahu k prostrediu.

Historické pamiatky a krásy našej obce.

Dopravná výchova:

Výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – realizuje sa v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Minulosť a súčasnosť obce.

Ochrana života a zdravia:

Realizuje sa prostredníctvom účelových cvičení

Psychológia v každodennom živote.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

U žiakov sa rozvíjajú kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Prierezová téma je súčasťou viacerých predmetov /realizovaná hlavne na slovenskom jazyku a literatúre, dejepise ako aj občianskej náuke/. Žiaci vedia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Táto prierezová tematika sa uplatňuje pri opakovaní tematických celkov, Štátne symboly SR.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.

Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, s tlačou, žiacke referáty.

5. UČEBNÉ ZDROJE

ü Učebné zdroje

ü D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava

Internet, www.zborovna.sk, regionálna literatúra: Tisovec, Tisovec v obrazoch

6. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011.

Cieľom hodnotenia je:

ü poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom, ako ich dokáže využiť

ü motivovať žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu

ü pravidelne informovať rodičov žiaka o práci a správaní žiaka

Všeobecné pravidlá a kritériá pre hodnotenie žiakov:

- ü žiaci sú priebežne hodnotení formou známok podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl
- ü známky môžu byť podľa potreby doplnené slovným hodnotením (ústnym alebo písomným)
- ü polročné a koncoročné vysvedčenie na konci každého ročníka sa vydáva so známami v piatich stupňoch výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný
- ü hodnotenie je adekvátne veku žiaka a jeho individuálnym schopnostiam
- ü zákonní zástupcovia žiakov sú zoznámení s hodnotením prospechu žiaka prostredníctvom žiackej knižky, elektronickej žiackej knižky, na rodičovských združeniach a konzultáciách
- ü v prípade výrazných zmien v prospechu žiaka sú zákonní zástupcovia oboznámení ihneď.

Pravidlá pre hodnotenie v predmete občianska náuka:

- ü hodnotenie žiaka v predmete nezahŕňa hodnotenie správania, správanie žiaka je hodnotené zvlášť
- ü hodnotené sú zručnosti a vedomosti, ktoré boli v rámci vyučovania už prebrané a precvičené
- ü pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a vyučovacie výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie
- ü prihliada sa k systematickosti v práci žiaka v priebehu klasifikačného obdobia
- ü súčasťou celkového hodnotenia práce žiaka v predmete je i príprava na vyučovanie predmetu (prípravapomôcok, vedenie písomností, práca na domácich úlohách, doplňovanie učiva v prípade absencie žiaka, pracovitosť a prístup k vyučovaciemu predmetu...)
- ü miera a naplnenie kľúčových kompetencií vo forme plnenia očakávaných výstupov je východiskom pre hodnotenie žiaka v predmete
- ü žiaci sú oboznámení s kritériami hodnotenia písomných prác a majú právo sa k nim vyjadriť

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Etická výchova 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu právania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi

spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá: má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť, má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou, jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti, má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách, charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania, koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi, prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeludskými hodnotami, je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

- K kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy
- E emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city
- M motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity
- S socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy
- A axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť
- K kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania

12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Tematický celok	Hod.
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov	7
Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých	5
Zvládnutie agresivity	6
Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre	4
Pozitívne vzory v každodennom živote	5
Prosociálne správanie	6

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci témy:

- Solidarita medzi národmi, medzi ľuďmi

Mediálna výchova:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci témy:

- Napodobňovanie, imitácia, vzor, model

Osobnostný a sociálny rozvoj:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci témy:

- Pomoc, delenie
- Hodnota priateľstva

Environmentálna výchova:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci témy:

- City a príroda
- Kognitívna a efektívna empatia

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci vyučovacej hodiny:

- Dopravná výchova s novinami SME

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

je začlenená do humanitných predmetov. V predmete Etická výchova sa vyučuje v rámci témy:

- Dopravná výchova so SME

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu, umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch, □ vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a

prosociálne (sociálne pozitívne) správanie, umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie, umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie, spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg, umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou, rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie, vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami, umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom, vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia, učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život, rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

Ciele Tematický celok Obsahový štandard Výkonový štandard

Témy Socio-afektívny Konatívny

Osvojiť si základné sociálno komunikačné zručnosti. Osvojiť si zručnosti pozitívneho hodnotenia seba aj druhých. Osvojiť si tvorivé riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch.

Osvojiť si základné pojmy, súvisiace s

Otvorená komunikácia

Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...), hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárna, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských -vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne- vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie- vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka- vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch - vie vysvetliť, aké má miesto tvorivosť v medziľudských - uvedomuje si príčiny komunikačných šumov a vníma miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach- uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých

stránok- pozná elementy formujúce jeho sebaúctu- chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých - učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary- rozumie, že tvorivosť je potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie - dobre zvláda základné komunikačné zručnosti –predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa -v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov- badať snahu o väčšie sebaopoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenie seba- v správaní badať väčšie sebaovládanie- je schopný verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach - vie ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach záťaže –u postihnutých, starých, chorých- pri robení dobra je iniciatívny a tvorivý- veie si vážiť dobro poskytnuté iným človekom ,ochranou prírody a životného prostredia vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).Etické aspekty ochrany prírody .Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách – tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo), vzťahoch - vie vymenovať znaky tvorivého človeka -vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím – vie uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody)medzilľudských vzťahov- cíti sa súčasťou prírody a chce jej pomôcť- vníma svoje možnosti pre ochranu životného prostredia- podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región ,chráni prírodu a životné prostredie. Ciele

Tematický celok Obsahový štandard Výkonový štandard

Témy Socio-afektívny Konatívny

Osvojiť si ďalšie prosociálne zručnosti, ako napr. vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, prosociálne správanie.Osvojiť si pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.

Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov. Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania.

Pomoc pri verbalizácii citového sveta –ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú.

Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých.

Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého. Zložky empatie – kognitívna a empatická. Jej rozvoj – počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zo strany druhých. Zvládnutie asertivity. Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho, aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa proti manipulácii a útokom a učíme sa vyjadriť svoj názor. Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre. Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol. ozitívne a negatívne vzory. Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote? Ako sa prejavuje na správaní jednotlivcov a skupín, s akými dôsledkami pre jednotlivca a skupiny?

- vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie- tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...)a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody (hnev, neistota, neprijatie, smútok, odmietnutie...)
- rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka
- rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch
- vie vysvetliť pojem „ sebaapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských vzťahoch
- vie vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál
- vie rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory
- vie uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie a z literatúry i zo svojho okolia
- chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život
- z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplývajú city na zdravie a výkonnosť
- chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným
- je schopný reflektovať na svojom živote všetky tri formy správania -agresívne, pasívne a asertívne
- chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť vzťahov
- chápe pojmy vzor, model, idol vo svojom živote
- cíti obdiv voči prosociálnym vzorom a chce sa im podobať
- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania)
- badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných
- v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavovania empatie
- pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného
- je schopný posúdiť a detronizovať svoj idol
- prejavuje schopnosť mravného úsudku pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov.

Pozitívne vzory v každodennom živote .

Vedíme žiakov k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba, anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia, čo si na nich najviac cením? Ako by som chcel žiť a ako ie, ako kto a prečo? Prečo sa mi nedarí byť taký ako oni? Každý človek je pozvaný k naplneniu svojho života dobrom originálnym spôsobom. Môžem byť aj ja vzorom pre iných? Prosociálne správanie Komponenty prosociálneho správania: -správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej odmeny, správanie podporujúce reciprocitu, správanie, ktoré nenaruší identitu osoby, ktorá sa správa prosociálne. Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo. -vie vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo svojom okolí - rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny)- vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania- chápe dôležitosť prítomnosti prosociálnych vzorov vo svojom živote- sám sa identifikuje s niektorými vlastnosťami svojich vzorov- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri konaní dobra- tešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania- pripúšťa možnosť byť potencionálnym vzorom a v tomto zmysle badať prvky väčšej zodpovednosti- badať rozvoj empatie ako predpokladu prosociálneho správania- je ochotný pomôcť, podeliť sa- vie prijať ponúkanú pomoc- participuje na tvorbe sociálnych projektov v triede, príp. v blízkom okolí.

Ciele Tematický celok Obsahový štandard Výkonový štandard

Témy Socio-afektívny Konatívny

Osvojovanie si základných postojov, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie. Učenie sa poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie .

Učenie sa obhájiť svoje práva a názory. Osvojenie si pojmov asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie. Poznávanie svojich práv a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity. Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznávanie svojich silných a slabých stránok, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatie samého seba aj so svojimi nedostatkami. Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory. Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny, alternatívne spôsoby riešenia konfliktov, asertivita a asertívne práva.

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách...).

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine. Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca, súrodencov...). Uplatňovanie sociálnych -vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti- vie vysvetliť pojem manipulácia- vie vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie, ponúkajúce a prijímanie slobody, zodpovednosť- pozná zásady prosociálneho správania- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine- poznaním svojich silných a slabých stránok svojej osobnosti vytvára priestor pre seba prijatie a rozvoj intrapersonálnej komunikácie- chápe proces sebaakceptácie- rozumie manipulatívny spôsobom v správaní svojom i v správaní iných- pozná svoje právo na odmietnutie nevhodnej ponuky a pozná zásady jej uplatnenia- chápe, že zodpovedná sloboda ho vedie k dobru pre iných i pre seba- chápe pojmy zodpovednosť a vernosť- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu- vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor- obhajuje svoje legitímne práva- svoje názory doloží argumentáciou- rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho - v komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník(vedieť povedať nie)- v správaní badať posun k prosociálnosti- je verný zásadám prosociálnosti- postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny- v rodine uplatňuje základné rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg

Spoznávanie svojej sexuálnej identity, chápanie pozitívnych hodnôt priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovanie si rizík, spojených s predčasným sexuálnym životom. Rozvíjanie pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie. zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...). Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami. Rešpektovanie

pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti. Rozvíjanie sexuálnej identity.

Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. "Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu. Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky. Pohlavné choroby a AIDS. Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti. Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom. Rozvoj empatie, komunikácie s vyššie spomínanými ľuďmi. Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným. Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely. - vie čo je to počatie a prenatálny život človeka- vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti- vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu- vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS- vie vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami- vie zdôvodniť potrebu i špecifiká komunikácie s osobami so špecifickými potrebami - túži prispieť svojím dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu- vníma a stotožňuje sa so svoju sexuálnou identitou- chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina- uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom- túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske- uvedomuje si ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia a túži im pomôcť komunikačnej zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh- v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní- prejavuje spoluúčasť na rodinnom živote- je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine- o otázkach sexuality hovorí úctivo- neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom, - vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti .

Ciele Tematický celok Obsahový štandard Výkonový štandard

Témy Socio-afektívny Konatívny

Osvojovanie si základných postojov súvisiacich s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami. Osvojovanie si pozitívnych postojov vo vzťahu k svojmu zdraviu a ochrane života človeka. Osvojovanie si základných pojmov súvisiacich s ekonomickými hodnotami vo vzťahu k etike, osvojovanie si základných ekonomických cností. Zdroje etického poznania ľudstva. Etika; mravné hodnoty a normy; svedomie -pozitívne vzory (príklad zrelej osobnosti), literatúra, náboženstvo, umenie a ľudová slovesnosť. Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota. Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém. Základy duševnej hygieny. Niektoré problémy lekárskej etiky (eutanázia, génová manipulácia). Ekonomické hodnoty a etika. Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ. Primárna orientácia na peniaze a materiálne dobré ako jeden z deštruktívnych prvkov ľudského života (materializmus, konzumizmus).

Reklama - jej ciele a metódy. Dešifrovanie manipulácií konzumizmu a orientácia na rozvoj celého človeka.

"Ekonomické cnosti": sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť. Svojpomoc, solidarita, - vie vysvetliť, čo je to mravná hodnota a mravná norma- pozná základné zdroje etického poznania ľudstva - vie vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o zdravie- vie zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota- vie rozoznať a vysvetliť inštrumentálnosť a cieľovosť hodnoty peňazí- rozumie pojmom materializmus a -

chápe význam svedomia vo svojom živote- chápe, čo v sebe zahŕňajú ochrana života a starostlivosť o zdravie- chápe základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami- pozná ciele a - prejavuje rozhodnutie pre dobro ako postoj- chráni zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, odpočinok, pohyb, stop drogám...) – v materiálnej oblasti je rozvážny.

Osvojovanie si základných etických hodnôt, súvisiacich s dobrým menom, ctou a pravdou, pomoc sociálne slabším. Poctivosť, ochrana spotrebiteľa. Dobré meno a pravda ako etické hodnoty. Poznanie a pravda ako etické hodnoty. Pravda a lož. Tajomstvo. Je vždy nesprávne nepovedať pravdu? Česť, dobré meno, ublíženie na cti, konzumizmus- vie vymenovať „ekonomické cnosti“- pozná zásady narábania s pravdou- vie vysvetliť pojmy dobré meno, česť, ublíženie na cti úlohy reklamy - chápe etické problémy súvisiace s pravdou a dobrým menom- uvedomuje si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena nemá veľké nároky- nepodlieha manipulácii reklamy a nedožaduje sa nadbytku ako nevyhnutnosti- prejavuje solidaritu a pomoc - v komunikácii svoje názory a tvrdenia podkladá argumentmi a prijíma argumentáciu iných- nevstupuje bezhlavo do kritiky iných, neohovára a neosočuje.

Ciele Tematický celok Obsahový štandard Výkonový štandard

Témy Socio-afektívny Konatívny

Prehlbovanie svojich komunikačných spôsobilostí orientovaných na riešenie problémov a vedenie dialógu. Rozvíjanie povedomia vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti. Oboznámenie sa s niektorými vlastnosťami podporujúcimi zdravý životný štýl. Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov. Asertivita, orientovaná na prosociálnosť, požiadať o láskavosť, hovoriť adresne, vedieť povedať nie, oprávnená a neoprávnená kritika. Zdravý životný štýl. Povedomie vlastnej hodnoty, rozvíjanie skromnosti (opak neprimeraného sebaoceňovania) nepovyšovať sa nad iných vo vystupovaní, v nárokoch, dobroprajnosť, cieľavedomosť, pracovitosť, usilovnosť, čistota zmysľania, rečí, prejavov správania v oblasti sexuality, význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti medzi chlapcom a dievčaťom, kultivované vyjadrovanie svojich citov, hlavne negatívnych, veselosť, sebaovládanie. Zmysluplné využitie voľného času. Závislosti. Poukázať na škodlivosť závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú život – fajčenie, alkohol, omamné látky, konzumný a nezodpovedný sex, hracie automaty, nadmerné sledovanie televízie, sekty a kulty, skupiny orientované na rasovú neznášanlivosť.- vie, aké má miesto asertivita v prosociálnom správaní- pozná zásady prijímania a vyslovenia komplimentu, prijímania oprávnenej i neoprávnenej kritiky- pozná zásady, ktoré sa súvisia so zdravým životným štýlom a vie ich vysvetliť- vie popísať význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti medzi chlapcom a dievčaťom- vie vymenovať možnosti trávenia voľného času vo svojom prostredí- chápe dôležitosť rozvoja vlastnej komunikácie pre rozvoj vzťahov- vníma vlastné omyly ,čo ho vedie k väčšej otvorenosti prijať kritiku - chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote – je schopný vyjadriť i prijať kompliment- je schopný pokojne prijať oprávnenú kritiku – na neoprávnenú kritiku reaguje podľa zásad asertívneho správania- vo svojom živote uplatňuje zásady zdravého životného štýlu- má svoje koníčky a vie o nich so záujmom hovoriť – voľný čas využíva vyvážené na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy.

Preberanie zodpovednosti pri ponuke rozličných typov závislostí, vrátane nevhodných masmediálnych vplyvov. Osvojovanie si významu pozitívneho myslenia v ľudskom živote a snaha o jeho rozvíjanie a šírenie. Masmediálne vplyvy. Reflektovať vplyv masmédií -prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov, analýza filmu, výchova kritického diváka,

možnosti pozitívneho ovplyvňovania televíziou.- vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka- pozná škodlivosť závislosti od fajčenia, alkoholu, omamných látok, hracích automatov, televízie, internetu, sexu, siekt, skupín orientovaných na rasovú neznášanlivosť - vie vymenovať pozitíva i negatíva masmédií hlavne televízie a internetu - uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť- reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí- túži zostať slobodným - chápe význam masmediálnych vplyvov vo svojom živote- je citlivý na zámery filmovej produkcie (etický odkaz) - na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“- je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy- akákoľvek neznášanlivosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia- je schopný si vyberať televízne programy- je pripravený vyhodnotiť etické prvky filmu, alebo vysielania (vhodného pre svoju vekovú kategóriu)- vo virtuálnej realite hľadá to, čo podporuje jeho zdravý životný štýl.

5. UČEBNÉ ZDROJE

ŠVP pre Etickú výchovu ISCED 2

6. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011.

Cieľom hodnotenia je:

- poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom,ako ich dokáže využiť
- motivovať žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu
- pravidelne informovať rodičov žiaka o práci a správaní žiaka

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)
- klasifikácia známami

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Matematika 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 5

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet matematika na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov

Čísla, premenná a početné výkony s číslami

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu Čísla, premenná a početné výkony s číslami sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiak sa oboznamuje s algoritmami početných výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov 2. stupňa základnej školy je tematický okruh Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika, v ktorej sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam, realizovať a posudzovať jednoduché štatistické prieskumy.

Tematický okruh Logika, dôvodenie, dôkazy sa prelína celým matematickým učivom a rozvíja schopnosť žiakov logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Kognitívne ciele:

Cieľom matematiky na 2. stupni ZŠ je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločnosť.

Psychomotorické ciele:

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Afektívne ciele:

Výsledkom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy. Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť

k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadavanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika na 2. stupni ZŠ má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Tematický okruh: Téma:	Hod.
I. Spomíname si a niečo aj pridávame	33
Vstupná previerka	2
Trochu iné čísla	
1. písomná práca	2
Meriame teplotu	12
Počítame v eurách	15
Meriame dĺžku	15
2. písomná práca	2
Obsahy útvarov	16
Desatinné čísla	
Hra – Skákajúce písmená	5
Desatinné čísla a číselná os	
Meriame obsahy, jednotky obsahu	10
3. písomná práca	
Počítame s desatinnými číslami	
Sčítanie a odčítanie desatinných čísel	6
Násobenie desatinných čísel	8
Uhly	
Uhly okolo nás	6
Uhly v matematike	7
4. písomná práca	
Delenie desatinných čísel	6
Meranie uhlov	4
Aritmetický priemer	3
Trochu zvláštne čísla – Periodické čísla	1

Obsah útvarov a desatinné čísla	1
Zhrnutie učiva	1

Prehľad tematických celkov a ich obsahu:

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión, desatinné čísla
Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi. Desatinné číslo, rád číslice v jeho zápise, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie desatinných čísel na číselnej osi (ako zovšeobecnenie skúseností s obdobnými činnosťami pre prirodzené čísla).

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom. Znak deliteľnosti 2, 3, 5, 10. Dohoda o poradí počtových výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Uhol a jeho veľkosť, stupeň (minúta). Odhad a meranie veľkosti uhla. Priamy, pravý, ostrý a tupý uhol. Údaje vyjadrené pomocou veľkosti uhlov (azimut, zemepisná šírka a dĺžka).

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov. Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka. Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností. Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy (zamerané predovšetkým na otázku jednoznačnosti konštrukcie a rozvoj schopnosti čítať s porozumením).

Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca

Použitie štvorčekovej siete ako propedeutiky približného výpočtu obsahu rovinných útvarov. Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca. Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, Premena jednotiek obsahu.

Kváder a kocka

Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán. Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, pôdorys a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti. Sieť kvádra a kocky. Objem kvádra a kocky. Jednotky objemu a ich premena. Povrch kvádra a kocky.

Počtové výkony s desatinnými číslami

Sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti a písomne, jednoduché úlohy slúžiace predovšetkým na pochopenie princípu spamäti, ostatné výpočty hlavne na kalkulačke). Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc. Násobenie a delenie mocninami 10, premena jednotiek dĺžky, hmotnosti, obsahu. Objav periodičnosti podielu dvoch prirodzených čísel.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Pravdepodobnostné hry a pokusy.

Úlohy zamerané na logiku

Všeobecné výroky a kvantifikátory (všetci, aspoň jeden, práve, najmenej, najviac, nikto, ...). Objav negácie jednoduchých kvantifikovaných výrokov. Konkrétne úlohy na ukázanie istej, možnej a nemožnej udalosti.

Počtové výkony s desatinnými číslami

Sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti a písomne, jednoduché úlohy slúžiace predovšetkým na pochopenie princípu spamäti, ostatné výpočty hlavne na kalkulačke). Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Ďalšie kombinatorické úlohy a pravdepodobnostné hry. Plánovitý zber údajov a ich systemizácia.

Úlohy rozvíjajúce logiku

Význam a použitie spojok „a“, „alebo“, „buď- alebo“, „ak, tak“ v konkrétnych formuláciách. Posudzovanie dodržania jednoduchých pravidiel (napr. pravidiel spoločenských hier), vyhlášok a nariadení (napr. dopravné predpisy) v konkrétnych prípadoch. Pravdivé a nepravdivé tvrdenia vzťahujúce sa k prebranému učivu, potvrdenie, vyvrátenie.

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Multikultúrna výchova:

je začlenená do prírodovedných predmetov: matematiky, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Zápis čísel – cifry, číslice a veľké čísla
- Ako ľudia kedysi zapisovali desatinné čísla

Mediálna výchova:

je začlenená do prírodovedných predmetov, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Čísla s čiarkou sú desatinné čísla
- Kde všade sa stretáme s jednotkami obsahu

Osobnostný a sociálny rozvoj:

je začlenená do prírodovedných predmetov, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Ako je to s násobením
- Kto zaplatil viac?
- Rozdeľujeme spravodlivo
- Jednotky obsahu

Environmentálna výchova:

je začlenená do prírodovedných predmetov, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Podchladenie, zvýšená teplota
- Robíme si ozdobné trávniky

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke:

je začlenená do prírodovedných predmetov, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Uhly na cestách, strmosť

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

je začlenená do prírodovedných predmetov, informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Trochu zvláštne čísla

Finančná gramotnosť:
je začlenená do prírodovedných predmetov , informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Počítame v eurách
- Pripomíname si počítanie s eurami
- Násobenie v eurách

Ochrana života a zdravia:
je začlenená do prírodovedných predmetov , informatiky, biológie, geografie, fyziky a chémie. V predmete Matematika sa vyučuje v rámci témy:

- Uhly

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Rozhovor, demonštrácia významu dodržiavania bezpečnostných predpisov na konkrétnych príkladoch.

Demonštrácia adekvátnosti použitia IKT na príkladoch, obrázková prezentácia učiteľa programov pre interaktívnu tabuľu..

Samostatná práca žiakov so zadanými úlohami.

Práca v dvojiciach.

Skupinová práca.

Súťaže.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Matematika pre 6.ročník ZŠ 1.a 2. časť
- Eko-matematika
- Zbierka úloh z matematiky pre 5. – 9.ročník
- Nebojte sa písomných prác z matematiky
- Pracovný zošit z matematiky pre 6.ročník ZŠ
- Zbierka úloh z matematiky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011.

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)
- klasifikácia známami

Predmet MAT je klasifikovaný na vysvedčení známami. Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Informatika 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzi predmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Kognitívne ciele:

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Psychomotorické ciele:

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním, rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov); sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém); si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť; nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt,

sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov.

Afektívne ciele:

Žiaci sa naučia rozvíjať si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať); rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebazvedelávanie; naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo inforatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Úvod do učiva predmetu informatika	2 hod.
Informačná spoločnosť	8 hod.
Princípy fungovania IKT	4 hod.
Informácie okolo nás	11 hod.
Komunikácia prostredníctvom IKT	2 hod.
Algoritmus a programovanie	6 hod.

Učivo v tematickom okruhu Informácie okolo nás je kľúčové aj pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od piatej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby:

- vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- vedeli vytvárať jednoduché tabuľky a grafy, 3. získali ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií, 4. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT v iných predmetoch,
- pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Ďalší tematický okruh Komunikácia prostredníctvom IKT sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci:

- by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
- by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
- by mali získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
- by mali poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
- by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Tematický okruh Princípy fungovania IKT sa venuje popisu a pochopeniu

- mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s princípmi fungovania
- jednoduchého hardvéru,
- rôznych oblastí určenia softvéru,

- úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečinkami),
- lokálnej siete a internetu.

Tematický okruh Informačná spoločnosť sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík.

Žiaci by mali:

- oboznámiť sa s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
- pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
- viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:

Názov prierezovej stratégie (výchovy)	Názov témy vyučovacej hodiny
Enviromentálna výchova	Imagine
	Tvorba projektu podľa výberu z niekoľkých tém Prezentácia projektu
Osobnostný a sociálny rozvoj	Zásady bezpečnosti. Zásady práce v internetovej učebni.
	Od mechanizácie k informačnej spoločnosti:- história...
	Hardvér, softvér
	Vstupné a výstupné zariadenia
	Imagine
	Zhrnutie učiva
	Grafický editor - RNS
	Textový editor Word
	Internet
	Postupy, riešenia problémov
	algoritmické myslenie
	Tabuľkový kalkulačtor - Excel
	Tvorba projektu
Prezentácia projektu	
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Zhrnutie učiva
	Tvorba projektu podľa výberu z niekoľkých tém
	Prezentácia projektu
	Tvorba projektu podľa výberu z niekoľkých tém
	Tvorba projektu
Mediálna výchova	Prezentácia projektu
	Vstupné a výstupné zariadenia
	Imagine
	Tvorba projektu podľa výberu z niekoľkých tém
	Prezentácia projektu
	Internet
	Tvorba projektu podľa výberu z niekoľkých tém
Tvorba projektu	

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Rozhovor, demonštrácia významu dodržiavania bezpečnostných predpisov na konkrétnych príkladoch.

Demonštrácia adekvátnosti použitia IKT na príkladoch, obrázková prezentácia učiteľa o historickom vývoji počítačov.

Priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s textovým editorom (pozdávka, vizitka, plagát na tému "Moje obľúbené zvieratko". Samostatná práca s jednoduchým grafickým editorom (kresba voľnou rukou, prenášanie a kopírovanie objektu). Tlač najlepších žiackych prác, ich vystavenie na nástenkách v PC učebni.

Samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, samostatná práca žiakov na pracovnom liste.

Samostatná práca žiakov pri registrácii a prijímaní a posielaní správ.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Tvorivá informatika – Informatika okolo nás
- Tvorivá informatika – o číslach a tabuľkách
- Tvorivá informatika – 1. zošit z programovania
- Učebnice a cvičebnice informatiky práce s PC pre ZŠ
- Práce s počítačom nejen na ZŠ
- Hardware pre úplných začiatokov
- Ďalšia odborná literatúra

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- klasifikácia známami

Predmet INF je klasifikovaný na vysvedčení známami. Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Výtvarná výchova 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet výtvarná výchova nižšieho sekundárneho vzdelávania plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebaujadravovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii.

Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami. Ťažisko sebaujadravovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnej. Žiak reaguje stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Kognitívne ciele

- Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií.
- Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomenosť reflexie vizuálnej kultúry.
- Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich.
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.
- Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- Vedome rozvíjať tvorivosť.
- Umocniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus.
- Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov.
- Prostredníctvom VV rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch.
- Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

- Formovať celistvú osobnosť.
- Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah vyučovania VYV tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preraďovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b).

V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej úlohy.

- environmentálna výchova,
- multikultúrna výchova,
- osobnostný a sociálny rozvoj,
- ochrana života a zdravia,
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Jednotlivé námety a ich spracovanie sú výsledkom vlastného tvorivého prístupu autorov metodických materiálov pre učiteľov. Každá modelová vyučovacia hodina je koncepčne pripravená tak, aby bola pre učiteľa osobnou prípravou.

Dôležitou pomôckou sú aj pracovné materiály pre žiakov, ktoré obsahujú konkrétny súbor úloh. Tieto dopĺňajú jednotlivé etapy vyučovacích hodín a súčasne podporujú aktívnu a tvorivú činnosť žiakov. Učitelia ich nemusia realizovať v ponúkanej verzii, môžu sa nimi len inšpirovať, alebo si vytvoriť vlastné.

- **Mierka a proporcie / 2 hodiny /**
mierka a vzdialenosť, mierka a proporcie, mierka a geometria, mierka v umení
- **Kreslenie a modelovanie postavy / 3 hodiny /**
kreslenie postavy, modelovanie postavy, figurálna kompozícia
- **Stredovek a gotika / 4 hodiny /**
gotická katedrála, stredovek a gotika, gotické umenie na Slovensku
- **Kinetické umenie / 3 hodiny /**
kinetické umenie, op – art, svetelné umenie, maliarstvo a svetlo
- **Svetlo a fotografia / 2 hodiny /**
kreslenie svetlom, osvetlenie pri fotografovaní
- **Zvuk vo filme / 2 hodiny /**
zvuk vo filme, obraz a zvuk vo filme,
- **Obraz a zvuk / 2 hodiny /**
farebná hudba, zvukové umenie,
- **Umenie pre päť zmyslov / 2 hodiny /**
umenie pre päť zmyslov, zobrazujúce a nezobrazujúce, ako na nás pôsobia farby, ako na nás pôsobia tvary,
- **Odev a doplnky / 3 hodiny /**
odev a doplnky, odevné doplnky, odev, hviezdy a módy, odev a povolanie, úpravy obrázkov
- **Podnety elektronických médií / 2 hodiny /**
- **Architektúra a urbanizmus, mesto , dedina / 3 hodiny /**
urbanizmus,
- **Tradície môjho prostredia / 2 hodiny /**
výtvarné spracovanie tradícií, košíkárstvo,
- **Výtvarná biológia / 1 hodiny /**
Výtvarná biológia
- **Úvod a záver / 2 hodiny /**

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:
Multikultúrna výchova:

Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

- Figurálna kompozícia rôznych pohybových aktivít – šport, tanec ...
- Stredoveké a gotické umenie.
- Kinetické a svetelné umenie.
- Trojrozmerné kinetické dielo.

- Farebná hudba.
- Zvukové umenie

Mediálna výchova:

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú.

- Kinetické a svetelné umenie.
- Trojrozmerné kinetické dielo.
- Farebná hudba.
- Zvukové umenie
- Kreslenie svetlom
- Osvetlenie pri fotografovaní
- Úprava digitálneho obrazu.
- Vrstvy, filtre, transformácie, farebné variácie.

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok.

- Mierka a proporcie ľudského tela
- Námet: moja škola a priatelia.

Environmentálna výchova:

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

- Obraz a zvuk
- Farebná hudba
- Odev a doplnky
- Urbanizmus - plán mesta
- Prírodná stena

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke:

Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

- Farebná symbolika

Ochrana života a zdravia:

Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v

situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:

Žiak by mal po absolvovaní nižšieho stredného vzdelania v predmete Výchova umením mať vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti:

- vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy). Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania sa naučil: zručnosti a spôsobilosti

- formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov.

Zručnosti a spôsobilosti:

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry). Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry)
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty, – vo svojom vyjadrovaní spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovaní spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť
- vo svojom vyjadrovaní spracovať (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov.

Technické zručnosti:

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania, ŠVP, Výtvarná výchova – príloha ISCED 27
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sadrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Mentálne spôsobilosti:

- rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazíť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia)
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

Kognitívne kompetencie:

- žiak vie používať získané informácie v bežnom živote
- správne a vhodne zareagovať v rôznych situáciách
- vie využiť svoj vlastný názor a zrealizovať ho
- dokáže využiť svoju kreativitu, skúša nové nápady
- vie si predstaviť ako postupovať ďalej podľa priloženého návodu alebo postupu
- objavuje radosť a uspokojenie z dobre vykonanej práce
- dokáže začať riešiť problematické úlohy
- dokáže ísť premyslene a vytrvalo k cieľu
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality v ktorej žije, spoločnosti a prírody

Osobnostné kompetencie:

- dokáže ísť premyslene a vytrvalo k cieľu
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality v ktorej žije, spoločnosti a prírody
- zaujíma sa o nové veci
- dokáže spontánne vyjadrovať emócie
- je schopný odhadnúť pocity ostatných a brať ich do úvahy

Sociálne kompetencie:

- vie prispôbiť svoje správanie, akceptuje druhých ľudí
- vie pracovať samostatne
- dokáže spolupracovať na spoločnej úlohe v skupine
- dokáže počúvať a akceptovať potreby a záujmy iných ľudí
- má úctu k živým a neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- vie rozoznať problém alebo konflikt v medziľudských vzťahoch
- dokáže sa dopracovať ku konštruktívnemu riešeniu problému alebo konfliktu

POSTOJE

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula. U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových)
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia
- náklonnosť k uvedenému hľadanie vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém
- inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí, ŠVP, Výtvarná výchova – príloha ISCED 2.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Vyučovanie VYV je programovaný a riadený proces, v ktorom ale učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka.

Východiskami tohto procesu sú:

1. činnosti žiakov, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení.
Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry;
2. témy/námety/obsahy zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter; VV predstavuje v rámci obsahu vyučovania jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:
 - a) koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...)
 - b) kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarity...)
 - c) kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...)

- d) kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý ...; kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta)
e) kategórie efektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

5. UČEBNÉ ZDROJE

Výtvarná výchova pre 6. ročník základných škôl a 1.ročník osemročných gymnázií, Ladislav Čarný, 2010

Učebné osnovy Výtvarná výchova pre 5.-9.ročník ZŠ, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 3.4.1997 č.1640/1997 – 151 s platnosťou od 1.9.1997

Metodický pokyn č.22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ

6. HODNOTENIE PREDMETU

Predmet VYV je klasifikovaný na vysvedčení známkami. Metodika hodnotenia je rozpracovaná v metodickej prílohe. Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami. V procese hodnotenia v predmete Výchova umením pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Zohľadňujeme jeho individuálne danosti, talent, schopnosti a zručnosti. Vzhľadom na to, že dôležité miesto v rozvoji osobnosti žiaka zastáva rodina, berieme do úvahy aj sociálne prostredie, z ktorého žiak pochádza. Prospech žiaka sa v predmete Výtvarná výchova klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získavame týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosť na vyučovanie
- b) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
- c) rozhovormi so žiakom
- d) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka
- e) uplatňujeme metódy menej riadené, napr. sebahodnotenie, referát, súbor prác vypovedajúci o jeho výkone

Hodnotíme: aktívnu prácu žiaka na vyučovacích hodinách, t. j. realizovanie zadaných individuálnych aj kolektívnych úloh, aktívny prístup k riešeniu zadaných problémov, prezentovanie vlastných vedomostí, názorov a postojov, zručnosť, tvorivosť, snaživosť, záujem o predmet, kvalitu prezentovaných výstupov a pod. Súčasťou hodnotenia žiaka je aj príbežné slovné hodnotenie a pochvala.

Hudobná výchova 6. ročník

Počet hodín za týždeň: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní a sprostredkovaní* hudby

novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojiť hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, sebauvýchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehlbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy *optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí*.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu ideálu tak, ako je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, percepčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov ako aj skúsenosti z riešenia rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprirodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť sebarealizácie.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiame postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Na základe už osvojených ukážok inštrumentálnej a vokálnej hudby a z ďalšieho stretávania sa s hudbou minulosti žiaci chápu a osvojujú si v základných črtách slohový vývoj európskej hudby od najstarších čias až po obdobie klasicizmu vrátane. Dedičstvo hudby minulých epoch sa učia chápať ako súčasť ich hudobného života.

Uplatňujú pritom medzipredmetové vzťahy s výtvarnou výchovou, literatúrou, dejepisom a občianskou náukou.

Spevácky a poslucháčsky repertoár si rozšíria o ukážky hudby primitívnych kmeňov, antickej hudby, hudby obdobia renesancie, baroka a klasicizmu a zároveň získajú povedomie paralelného vývoja hudby s ďalšími druhmi umenia. Žiaci poznávajú vývoj slovenskej hudby v kultúrno-historických súvislostiach. Spoločenskú funkciu hudby poznávajú na príkladoch z oblasti ľudovej, umelej, svetskej a sakrálnej hudby od najstarších zachovaných pamiatok až po obdobie klasicizmu paralelne s európskou hudbou. Pri počúvaní sólového i viachlasného spevu spolužiakov sledujú a hodnotia tvorenie tónu, intonáciu, rytmickú presnosť, frázovanie, dynamiku, výslovnosť a výraz. Posudzujú kvalitu sprievodu, nápaditosť, schopnosť sprievodu improvizovať. V reprodukovanej hudbe rozoznávajú typy komorných združení a orchestrov, dokážu v elementárnom rozsahu poznávať počuté hudobné nástroje a nástrojové skupiny. Chápu vzťah obsahu a formy v hudobnom diele, dokážu jednoducho a stručne charakterizovať hudobné slohy (v oblasti populárnej hudby hudobné žánre).

Kognitívne ciele:

1. Získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie hudbou v rôznych štýlových obdobiach a získané vedomosti, poznatky a perцепčné zručnosti využívať pri elementárnych hudobných tvorení a porovnávaní hudby v minulosti a v súčasnosti. Nadobudnúť schopnosť prijať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa a iných národov rôznych období.
2. Uvedomiť si svoju národnú identitu a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slov. umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou. Získať úctu ku svojej kultúre.

Afektívne ciele:

1. Prostredníctvom precítienia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu svoj egocentrizmus a do istej miery sa stotožniť s autormi týchto diel (empatia), no zachovať si svoje vlastné názory a postoje (asertivita).
2. Dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote.

Psychomotorické ciele:

1. Žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hud. prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). Na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.
2. Správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

- **Hudba v minulosti a súčasnosť (21 hodín)**
- **Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov (9 hodín)**
- **Zaspievajme si (3 hodiny)**

Hudobný materiál

Ľudové a umelé piesne podľa tematického zamerania, vokálne a inštrumentálne skladby minulosti a súčasnosti. Ukážky z tvorby najvýznamnejších autorov našich i svetových v daných slohových obdobiach, primerané stupňu hudobného rozvoja žiakov.

Hudobné činnosti

V tematických celkoch učiva sa zoznamujú s typickými a najzávažnejšími skladbami jednotlivých umeleckých epoch a osvojujú si v kontexte s počúvanými skladbami základné poznatky o živote a diele ich autorov.

Spájajú hudbu s pohybovým prejavom, literatúrou, výtvarnými dielami, vytvárajú múzické celky v komplexnom hudobno-dramatickom prejave.

Vokálne činnosti

Obsahom vokálnych činností na nižšom sekundárnom stupni základnej školy je upevňovanie a rozširovanie vedomostí a zručností v práci s hlasom v nadväznosti v na predchádzajúce ročník, v kultivácii speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov.

Žiaci spievajú jednohlasne, dvojhlasne. Výrazovo odlišujú spev rôznych piesní a melodických útvarov, zvýrazňujú jednotlivé hlasy. Na dosiahnutie potrebného hudobného výrazu zámerne využívajú hlasovú i nástrojovú farbu a dynamiku, poznatky o hudobnej forme a skúsenosti s hudbou rôznych slohov a žánrov. Spoločný spev usmerňujú vlastným taktovaním. Opierajú sa pritom aj o harmonické cítěnie. Vhodné piesne a úryvky z počúvaných skladieb sprevádzajú hrou akordov T, S, D. Na základe všetkých doterajších skúseností sa pokúšajú časovo približne zaraďovať neznáme hudobné ukážky.

Taktovaním žiaci dokážu ovplyvniť dynamiku a tempo spevu a nástrojového sprievodu spolužiakov, vedia naznačiť nástup jednotlivých hlasov.

Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy.

Obsah

- hra na hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia rôznych melódií (motívov, tém, piesní, jednoduchých skladieb) improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad a javov aj v hudobno-dramatických prejavoch,

- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch, prípadne keyboardu
- pochopenie farby a možnosti detských hudobných nástrojov.

Zručnosti a vedomosti

- žiak reprodukuje na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy, témy i časti skladieb,
- vytváranie inštrumentálnych sprievodov k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálady, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno-pohybové činnosti

Obsahom hudobno-pohybových činností je reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, improvizácia a pantomimické vyjadrenie.

Obsah

- pohybové vyjadrenie charakteru piesne a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady, hudobnej skladby – improvizácia, pantomíma, hra na tele, tanečné kroky,
- pohybový sprievod znejúcej hudby – taktovanie, tanečné kroky, vlastné pohybové stvárnenie,
- pohybové *reagovanie* na zmeny počas znejúcej hudby – *tvarové*, tempové, dynamické, harmonické.

Zručnosti a vedomosti

- reakcia pohybom na znejúcu hudbu, na vyjadrenie metra, tempa, dynamiky, pohybu a obrysu melódie, tempa, dynamiky, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- rytmizácia, taktovanie,
- realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytváranie pohybových improvizácií a kreácií,
- pohybové stvárnenie jednoduchých choreografií tancov,
- žiak rozpoznáva niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby.

Percepčné činnosti

Obsahom percepčných činností je aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, dokáže zadeliť dielo do obdobia, hudbu analyzovať a charakterizovať.

Obsah

- orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hudobnej skladby prostredníctvom dominujúcich hudobno-vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom,
- hudobné dielo a jeho autor,
- sluchové rozlišovanie jednotlivých hudobných žánrov na základe ich charakteristických znakov,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom, recitovaným slovom apod.
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby.

Zručnosti a vedomosti

- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, *predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami*,
- verbalizuje hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii stanovísk vedie dialóg, dokáže hodnotiť a porovnávať počúvané skladby,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diel.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsahom hudobno-dramatických činností na druhom stupni ZŠ je využitie všetkých činností, zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu. Zapojené sú aj získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov: výtvarná výchova, literárna výchova - dramatizácia, etická, tanečná zložka pohybovej výchovy.

Zručnosti a vedomosti

- integrácia a komplexné využitie vokálnych, hudobno-pohybových, inštrumentálnych, percepčných činností spojených v dramatickom príbehu (hudobnej rozprávky, hudobného príbehu, hudobného divadla, hudobnej dielne pod.) v javiskovom predvedení, žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

Vo vyučovacom procese budeme využívať nasledovné prierezové tematiky:
Multikultúrna výchova:

téma VYH: Pravek, Starovek; Klasicizmus; L. Van Beethoven; Romantizmus; Rakúsko; Nemecko; Francúzsko, Taliansko; Anglicko; Rusko; Okolo stredozemného mora; Amerika; Latinská Amerika; Japonsko

umelé piesne: H. Berlioz: Marseillaissy

počúvanie hudby: Seikilova pieseň; Symfónia G dur; Malá nočná hudba; R. Schumann: Snenie; A. Dvořák: Humoreska; C. M. Weber: Čarostrelec; G. Verdi: Nabucco; J. Strauss ml.: Na krásnom modrom Dunaji

Multimediálna výchova:

téma VYH: Renesancia; Klasicizmus

počúvanie hudby: Symfónia G dur; Malá nočná hudba; 5. symfónia c mol; 9. symfónia d mol; C. M. Weber: Čarostrelec; G. Verdi: Nabucco

Osobnostný a sociálny rozvoj:

ľudové piesne: Kad si bila mala Mare; Glory, Glory Hallelujah

umelé piesne: H. Berlioz: Marseillaissy; B. Felix: Náušnica v uchu

počúvanie hudby: Seikilova pieseň; Keď mesiačik svieti; 5. symfónia c mol; 9. symfónia d mol; R. Schumann: Snenie; A. Dvořák: Humoreska; C. M. Weber: Čarostrelec; G. Verdi: Nabucco; C. Debussy: Dievča s vlasmi ako ľan; B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom

Enviromentálna výchova:
téma VYH: Opakovanie piesní 5. ročníka; Pravek, Starovek; Renesancia; Rakúsko;
B. Smetana: Vltava
ľudové piesne: Horela lipka, horela;
umelé piesne: Bol teplý máj
počúvanie hudby: Seikilova pieseň; Keď mesiačik svieti; C. Debussy: Dievča
s vlasmi ako ľan; J. Strauss ml.: Na krásnom modrom Dunaji

Ochrana života a zdravia:
ľudové piesne: Horela lipka, horela
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:
téma VYH: Renesancia na Slovensku
ľudové piesne: Nesieme Morenu; Píseň o zámku muránském;

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov: skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy, zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rolí; špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Hudobná výchova pre 6. ročník, autori Prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc. a doc. Mgr. Belo Felix, PhD

Zborníky piesní z regiónu Gemer

V hudobnej výchove používame:

- a) Hudobné náčinie v podobe rytmických nástrojov
- b) Zariadenia mediálneho charakteru (gramofón, prehrávač CD, prostriedky IKT, interaktívna tabuľa)
- c) Hudobné nástroje pre hudobný sprievod, keyboard, resp. klavír
- d) Nosiče hudobných produkcií
- e) Portréty hudobných skladateľov a iný fotografický materiál

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)
- Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č.:2011-3121/12824:4-921 s účinnosťou od 1. mája 2011.

Predmet HUV je klasifikovaný na vysvedčení známkami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,

- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova 6. ročník (chlapci)

Počet hodín za týždeň: 3

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

- Pohybové kompetencie
- Kognitívne kompetencie
- Komunikačné kompetencie
- Učebné kompetencie
- Interpersonálne kompetencie
- Postojové kompetencie

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

- Testovanie 6 hodín
- Atletika 16 hodín
- Volejbal 4 hodiny
- Futbal 36 hodín
- Gymnastika 16 hodín
- Basketbal 10 hodín
- Florbal 10 hodín
- Hádzaná 8 hodín

KOMPETENCIE

Pohybové kompetencie

- § Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.

§ Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.

§ Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

§ Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.

§ Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.

§ Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.

§ Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.

§ Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.

§ Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.

§ Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.

§ Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.

§ Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.

§ Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.

- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno -časových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.

- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

§ Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.

§ Žiak efektívne pracuje v kolektíve.

§ Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.

§ Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

§ Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

§ Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.

§ Žiak dodržiava princípy fair-play.

§ Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.

§ Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Hodiny členiť na nácvičné /nácičné/opakovacie a na hodiny zápasové. Teoretické poznatky svojovať priebežne vo vyučovacích hodinách. Výklad, opis, demonštrácia, nácvik, individuálny prístup

5. UČEBNÉ ZDROJE

Metodický materiál k jednotlivým športom, Pravidlá jednotlivých športov, Internet, Obrazový materiál, ukážky vyučujúceho.

1. L.Kačáni: Tréning vo futbale,
2. L. Kačáni: Herná príprava a prax vo futbale,
3. Š.Adamčák – R. Kollár: Základy športových hier,
4. Metodická príručka na vyučovanie telesnej výchovy,
5. Učebné osnovy TSV – pre 5. až 9. ročník základných škôl
6. Vybrané kapitoly z didaktiky telesnej výchovy

6. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011. Predmet je hodnotený známku. Cieľom hodnotenia je:

- poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom,ako ich dokáže využiť
- motivovať žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu
- prihliadať k telesnému zdravotnému stavu žiakov
- pravidelne informovať rodičov žiaka o práci a správaní žiaka

(1) Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- a) aktívny vzťah k predmetu,
- b) využívanie osobných predpokladov,
- c) autentickosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- d) nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- e) záujem a snaha o zlepšovanie telesnej a duševnej zdatnosti,
- f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

(2) Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmetoch s prevahou výchovného a umeleckého zamerania hodnotia na základe individuálneho a humanistického prístupu k žiakovi. Klasifikujú sa podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7.

(3) **Stupňom 1 - výborný** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, samostatný, využíva naplno svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje svoju autentickosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej miere nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Má záujem a snahu o neustále zlepšovanie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Vie pohotovo zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť a obhájiť svoj vlastný názor.

(4) **Stupňom 2 - chválitebný** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje menšiu mieru autentickosti, kreativity a originality. V prípade potreby je schopný nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje snahu zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor.

(5) **Stupňom 3 - dobrý** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach skôr pasívny, málo využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje nízku mieru autentickosti, kreativity a originality. Jeho vedomosti a zručnosti sú obmedzené, s problémami aplikuje medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Menej sa snaží zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Ťažšie zaujíma postoj k požadovaným záležitostiam a s problémami vyjadruje svoj vlastný názor.

(6) **Stupňom 4 - dostatočný** sa žiak klasifikuje, ak je na vyučovacích hodinách pasívny, nespolupracuje. Pri riešení teoretických a praktických úloh neprejavuje autentickosť, kreativitu a originalitu. Jeho vedomosti a zručnosti sú veľmi obmedzené, nedokáže aplikovať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje veľmi nízku snahu o zlepšenie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Nevie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 4 - dostatočný sa udeľuje výnimočne.

(7) **Stupňom 5 - nedostatočný** sa žiak klasifikuje, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné. Nesnaží sa zlepšiť svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 5 - nedostatočný sa udeľuje celkom výnimočne.

Telesná a športová výchova 6. ročník (dievčatá)

Počet hodín za týždeň: 3

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

- Testovanie - 4hodiny
- Atletika - 9hodín
- Volejbal – 10 hodín
- Futbal – 9 hodín
- Gymnastika – 20 hodín
- Basketbal – 9 hodín
- Florbal – 10 hodín
- Ringo – 3hodiny
- Hádzaná – 10 hodín
- Vybíjaná – 15 hodín

KOMPETENCIE

Pohybové kompetencie

- § Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- § Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- § Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- § Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- § Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- § Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- § Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- § Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- § Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- § Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- § Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- § Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- § Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- § Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- § Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno -časových aktivít.

Učebné kompetencie

- § Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- § Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- § Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- § Žiak efektívne pracuje v kolektíve.

§ Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.

§ Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

§ Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

§ Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera.

§ Žiak dodržiava princípy fair-play.

§ Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.

§ Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Hodiny členiť na nácvikové, nácvikové/opakovacie a na hodiny zápasové. Teoretické poznatky svojovať priebežne vo vyučovacích hodinách. Výklad, opis, demonštrácia, nácvik, individuálny prístup

5. UČEBNÉ ZDROJE

Metodický materiál k jednotlivým športom, Pravidlá jednotlivých športov, Internet, Obrazový materiál, ukážky a výklad vyučujúcej.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011. Predmet je hodnotený známku. Cieľom hodnotenia je:

- poskytnúť žiakovi spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom, ako ich dokáže využiť
- motivovať žiakov k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu

pravidelne informovať rodičov žiaka o práci a správaní žiaka

(1) Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- a) aktívny vzťah k predmetu,
- b) využívanie osobných predpokladov,
- c) autenticnosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- d) nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- e) záujem a snaha o zlepšovanie telesnej a duševnej zdatnosti,
- f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

(2) Výchovo-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmetoch s prevahou výchovného a umeleckého zamerania hodnotia na základe individuálneho a humanistického prístupu k žiakovi. Klasifikujú sa podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7.

- (3) **Stupňom 1 - výborný** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, samostatný, využíva naplno svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje svoju autentickeosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej miere nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Má záujem a snahu o neustále zlepšovanie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Vie pohotovo zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť a obhájiť svoj vlastný názor.
- (4) **Stupňom 2 - chválitebný** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje menšiu mieru autentickeosti, kreativity a originality. V prípade potreby je schopný nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje snahu zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor.
- (5) **Stupňom 3 - dobrý** sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach skôr pasívny, málo využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje nízku mieru autentickeosti, kreativity a originality. Jeho vedomosti a zručnosti sú obmedzené, s problémami aplikuje medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Menej sa snaží zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Ťažšie zaujíma postoj k požadovaným záležitostiam a s problémami vyjadruje svoj vlastný názor.
- (6) **Stupňom 4 - dostatočný** sa žiak klasifikuje, ak je na vyučovacích hodinách pasívny, nespolupracuje. Pri riešení teoretických a praktických úloh neprejavuje autentickeosť, kreativitu a originalitu. Jeho vedomosti a zručnosti sú veľmi obmedzené, nedokáže aplikovať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje veľmi nízku snahu o zlepšenie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Nevie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 4 - dostatočný sa udeľuje výnimočne.
- (7) **Stupňom 5 - nedostatočný** sa žiak klasifikuje, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné. Nesnaží sa zlepšiť svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 5 - nedostatočný sa udeľuje celkom výnimočne.